

Očkovanie pre dojčatá

do jedného roka

Úvod

Táto príručka je určená pre rodičov s dočatami do jedného roka. Poskytuje informácie o bežných očkovaníach, ktoré sa podávajú dočatám na ochranu pred závažnými detskými chorobami. Taktiež opisuje tieto choroby a vysvetľuje, prečo deti potrebujú pred nimi ochranu.

Očkovací program sa pravidelne prehodnocuje, aby sa deťom poskytla najúčinnějšía ochrana pred chorobami, ktorým sa dá predísť. Táto písomná informácia pre používateľov obsahuje informácie o očkovaní vo veku 8, 12 a 16 týždňov.

i Po prvých dvoch dávkach MenB vo veku 8 a 12 týždňov je dôležité podať dieťaťu dojčenský paracetamol. **Pred očkovaním skontrolujte, že máte doma detský paracetamol.** (Pozrite strany 14 až 17)

“ Dve intervencie v oblasti verejného zdravia, ktoré mali najväčší vplyv na svetové zdravie sú **čistá voda a vakcíny.** ”

Svetová zdravotnícka organizácia

Čo je očkovanie?

Očkovanie je najlepší a najbezpečnejší spôsob ako chrániť dieťa pred rôznymi infekčnými chorobami, ako sú napríklad osýpky. Keď sme absolvovali očkovanie proti nejakej chorobe a prídeme s ňou do kontaktu, naše telo už bude pripravené proti tejto chorobe bojovať.

Ako fungujú vakcíny?

Vakcíny obsahujú malú časť baktérií alebo vírusov, ktoré spôsobujú ochorenie, alebo malé množstvo chemických látok, ktoré baktérie vylučujú. Vakcíny podnietia imunitný systém k vytváraniu protilátok (látky, ktoré bojujú proti infekciám). Keď vaše dieťa príde do kontaktu s infekčnou chorobou, protilátky ju rozoznajú a pomáhajú ho chrániť.

Prečo potrebujeme očkovanie?

Na celom svete zomierajú každý rok milióny ľudí na infekčné choroby. Mnohým z týchto úmrtí by sa dalo predísť očkovaním. Väčšina z týchto chorôb sa v Severnom Írsku stala veľmi zriedkavou a možno ste o nich počuli len veľmi málo. Stali sa zriedkavými, pretože sme mali vysokú mieru očkovania a očkovanie bolo veľmi účinné v odstraňovaní týchto chorôb. V iných častiach sveta sú však stále bežné a so zvýšeným cestovaním do zahraničia by sa mohli vrátiť do Severného Írska a postihnúť deti, ktoré neboli očkované.

Je dôležité, aby sme nezabúdali na to, aké závažné môžu byť tieto choroby. Malé deti sú voči týmto infekciám najzraniteľnejšie, a preto je potrebné ich chrániť čo najskôr. Plnú ochranu poskytuje až plný počet dávok a preto je dôležité, aby dojča dostalo všetky dávky. Ak dojča vynechá niektorú z týchto vakcín, väčšinu z nich môže dobehnúť, aj keď uplynula už dlhá doba. Stačí požiadať svojho lekára alebo zdravotnú sestru, aby im zriadili podanie vynechanej dávky. Nemusia opäť začať od prvej dávky.

Niektoré ochorenia sú závažnejšie u starších detí – preto je dôležité, aby dostali všetky dávky.

Ak máte akékoľvek otázky týkajúce sa očkovania, obráťte sa na svojho lekára, zdravotnú sestru alebo terénneho zdravotného pracovníka.

Navštívte pha.site/vaccinations alebo www.nidirect.gov.uk/childhood-immunisation

Informácie pre pacientov o ktorejkoľvek z uvedených vakcín nájdete na www.medicines.org.uk a do hľadáča zadajte vakcínu.

Vakcíny pre dojčatá

Vakcína DTaP/IPV/Hib/HepB (6 v 1)

Táto vakcína chráni pred 6 rôznymi chorobami: záškrtom (D), tetanom (T), čiernym kašľom (P), detskou obrnou (inaktivovaná vakcína proti detskej obrne - IPV), Haemophilus influenzae typu b (Hib) a hepatitídou B (HepB).

Dojča očkujeme 6 v 1 vakcínou v 8., 12. a 16. týždni života.

Od roku 2026 dostane dojča v 18. mesiaci ďalšiu dávku vakcíny 6 v 1. Toto je posilňovacia dávka proti Hib pre deti staršie ako jeden rok, ktorá nahrádza vakcínu proti Hib/MenC, ktorej výroba bola ukončená. Potom dostanú ďalšiu dávku proti záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu a detskej obrne pred začiatkom školskej dochádzky. Ďalšiu dávku tetanu, záškrtu a detskej obrny dostanú vo veku 14 a 18 rokov.

Aká účinná je vakcína 6 v 1?

Štúdie ukázali, že vakcína 6 v 1 je veľmi účinná pri ochrane dojčatá pred týmito šiestimi závažnými chorobami. Ďalšie dávky uvedené vyššie sú však potrebné na predĺženie tejto ochrany s pribúdajúcim vekom dieťaťa.

Akým chorobám zabráni vakcína 6 v 1?

Záškrt

Záškrt je vážne ochorenie, ktoré môže rýchlo spôsobiť problémy s dýchaním. Môže poškodiť srdce a nervový systém a vo vážnych prípadoch je smrteľné. Pred zavedením očkovania proti záškrtu sa v Severnom Írsku vyskytovalo až 1 500 prípadov záškrtu ročne.

Tetanus

Tetanus je bolestivé ochorenie, ktoré postihuje svaly a môže spôsobiť problémy s dýchaním. Ovplyňuje nervový systém a môže viesť k smrti. Je spôsobený baktériami, ktoré sa do tela dostanú z pôdy a hnoja cez otvorené rany a popáleniny. Nemôže sa prenášať z človeka na človeka, ale je vždy prítomný v pôde, dokonca aj v tejto krajine.

Čierny kašeľ

Čierny kašeľ spôsobuje neprestávajúci kašeľ a dusenie, čo vedie k tomu, že sa ťažko dýcha. Môže trvať 10 týždňov. Pre malé deti je veľmi vážny a môže dokonca usmrtiť deti mladšie ako jeden rok. Výskyt čierneho kašľa sa v Severnom Írsku medzi januárom 2024 a májom 2024 zvýšil. V roku 2024 bolo hlásených viac ako 3 000 potvrdených prípadov čierneho kašľa. Tento nedávny nárast prípadov zdôrazňuje, aké dôležité je zabezpečiť, aby dieťa dostalo všetky plánované vakcíny.

Detská obrna

Pólio je vírus, ktorý napáda nervový systém a môže paralyzovať svaly. Ak detská obrna postihne hrudné svaly alebo mozog, môže byť smrteľná. Pred zavedením vakcíny proti detskej obrne sa v Severnom Írsku každoročne vyskytlo až 1 500 prípadov paralýzy spôsobenej detskou obrnou.

Hib

Hib je infekcia, ktorá môže spôsobiť množstvo závažných ochorení, ako je otrava krvi, zápal pľúc a meningitída. Všetky tieto choroby môžu viesť k smrti, ak sa neliečia rýchlo. Vakcína Hib chráni dieťa iba pred jedným typom meningitídy (Hib). Nechráni pred inými typmi meningitídy.

Hepatitída B

Hepatitída B je infekcia pečene spôsobená vírusom hepatitídy B. U detí môže infekcia pretrvávajúť mnoho rokov a niekedy môže viesť ku komplikáciám, ako je zjazvenie pečene (cirhóza), ktoré bráni jej správnejmu fungovaniu, alebo rakovina pečene.

Hoci je počet detí infikovaných vírusom hepatitídy B v Spojenom kráľovstve nízky, očkovanie proti hepatitíde B sa poskytuje dojčatám s vysokým rizikom vzniku infekcie od infikovaných matiek od 80. rokov 20. storočia. V októbri 2017 bola do bežného očkovacieho programu pridaná vakcína proti hepatitíde B, aby všetky deti mohli mať úžitok z ochrany pred týmto vírusom.

Vakcína proti hepatitíde B chráni iba pred vírusom typu B a 4 dávky poskytnú dlhodobú ochranu deťom bez ďalších rizikových faktorov.

Vedľajšie účinky vakcíny 6 v 1

Väčšina detí nebude mať žiadne vedľajšie účinky, ale všetky deti sú iné. U dieťaťa sa môžu vyskytnúť niektoré z nasledujúcich vedľajších účinkov, ktoré sú zvyčajne mierne:

- podráždenosť až 48 hodín po injekcii;
- mierna horúčka (pozri liečbu vysokej teploty po očkovaní na strane 16);
- malá hrčka v mieste vpichu. Toto by mohlo trvať niekoľko týždňov a pomaly mizne.

Ak si myslíte, že vaše dieťa malo akúkoľvek inú reakciu na vakcínu 6 v 1 a máte z toho obavy, poraďte sa so svojím lekárom, praktickou zdravotnou sestrou alebo zdravotnou sestrou.

Existujú nejaké dôvody, pre ktoré by dieťa nemalo dostať vakcínu 6 v 1?

Je veľmi málo dôvodov, pre ktoré by deti nemali byť očkované. Očkovať by sa nemali deti, ktoré mali potvrdenú závažnú alergickú reakciu (anafylaxiu) na predchádzajúcu dávku očkovacej látky alebo na niektorú zo zložiek vakcíny. V prípade vakcín proti záškrtu, tetanu a detskej obrne (DTP) môže ísť o neomycín, streptomycín alebo polymixín B (antibiotiká, ktoré sa môžu do vakcín pridávať vo veľmi malých množstvách).

Alergické reakcie

Veľmi zriedkavo môže vakcína spôsobiť alergickú reakciu, ako je vyrážka alebo svrbenie postihujúce časť tela alebo celé telo. Zriedkavo môže mať dieťa vážnu reakciu do niekoľkých minút od očkovania, bude sa mu ťažko dýchať a skolabuje. Toto sa nazýva anafylaxia. Nedávna štúdia ukázala, že na každý milión podaných očkovaní sa hlási menej ako 1 prípad anafylaxie. Pracovník, ktorý očkuje je vyškolený na zasahovanie pri anafylaktických reakciách a liečba vedie k rýchlemu a úplnému uzdraveniu.

Záchvaty

Veľmi zriedkavo sa u detí môže vyskytnúť záchvat deň alebo dva po očkovaní. Toto zvyčajne súvisí s veľmi vysokou teplotou (pozri stranu 17). Ak má dieťa po očkovaní záchvat, mali by ste okamžite vyhľadať lekársku pomoc. Ak je vaša ordinácia zatvorená alebo ak sa nemôžete spojiť so svojím lekárom, chodte priamo na najbližšiu nemocničnú pohotovosť. Dojčatá sa zvyčajne zo záchvatov rýchlo a úplne zotavia.

Malé deti môžu mať záchvaty kedykoľvek, takže záchvat po očkovaní nemusí nevyhnutne súvisieť s vakcínou. Váš lekár rozhodne, či dieťa môže dostať ďalšie dávky vakcíny. Odloženie očkovania môže zvýšiť riziko, že dieťa dostane po očkovaní záchvat (záchvaty spôsobené vysokou teplotou sú menej časté u detí do 6 mesiacov). Preto je dôležité zabezpečiť, aby bolo dieťa zaočkované v správnom veku.

Rotavírus

Táto vakcína chráni pred rotavírusom, bežnou, ale potenciálne závažnou infekciou dolnej časti čreva.

Dojča očkujeme proti rotavírusu v 8. a 12. týždni života.

Čo je rotavírus?

Rotavírus je častou príčinou vracania a hnačiek u malých detí. Môže to byť vážne, pretože malé deti sú vystavené riziku dehydratácie. Niektoré deti budú potrebovať lekársku starostlivosť v nemocnici.

Ako sa šíri rotavírus?

Rotavírus sa veľmi ľahko šíri priamym kontaktom s povrchmi, ako sú hračky, ruky alebo špinavé plienky. Môže sa šíriť aj vzduchom kýchaním a kašľaním. Umývanie rúk a udržiavanie čistých povrchov môže do istej miery obmedziť šírenie vírusu, ale nikdy ho úplne nezastaví.

Áká účinná je vakcína proti rotavírusu?

Dôkazy ukazujú, že očkovanie je najlepším spôsobom, ako zabrániť nákaze rotavírusom. Preto je vakcína proti rotavírusu súčasťou bežného detského očkovacieho harmonogramu. Existujú však aj iné príčiny vracania a hnačky, proti ktorým vakcína nechráni.

Kedy bude dieťa očkované?

Dieťa dostane vakcínu vo veku 8 týždňov a potom opäť v 12 týždňoch spolu s ostatnými vakcínami. Vaše dieťa nemôže začať s očkovaním, ak má viac ako 15 týždňov, ani dostať druhú dávku po 24. týždni.

Prečo nemôžu byť staršie deti zaočkované?

Ako rastú, niektoré dojčatá – približne 1 z 1 000 – dostanú ochorenie, ktoré spôsobuje zápchu dolnej časti čreva. Je to extrémne zriedkavé pred 12. týždňom a väčšina prípadov sa vyskytuje medzi piatimi mesiacmi a jedným rokom. Existuje však veľmi malá pravdepodobnosť (približne 2 zo 100 000 zaočkovaných detí), že prvá dávka vakcíny spôsobí zápchu. Aby sa znížilo riziko tohto javu, prvá dávka vakcíny sa nepodá dojčatám starším ako 15 týždňov.

Ako sa vakcína podáva?

Vakcína proti rotavírusu sa podáva ako tekutina z kvapkadla, aby ju dieťa ľahko prehltilo.

Čo ak moje dieťa vyplúje vakcínu alebo vracia ihneď po jej podaní?

Vakcína sa podá znova, ak dieťa vakcínu vyvracia alebo vyplúje.

Zabráni vakcína nevoľnostiam a hnačke u detí?

Nie. Rotavírus nie je jedinou príčinou nevoľnosti a hnačky u detí, takže niektoré deti môžu stále ochoriť. Vakcína však zabráni vracaniu a hnačke spôsobenej rotavírusom u približne ôsmich z desiatich detí. A čím viac detí bude zaočkovaných, tým ťažšie bude pre vírus šíriť sa.

Vedľajšie účinky vakcíny

Vakcína sa hojne používa v iných krajinách a má dobrú bezpečnostnú históriu. Občas sa u očkovaných detí môže vyskytnúť nepokoj, podráždenosť alebo mierna hnačka.

Vo veľmi zriedkavých prípadoch (približne 2 zo 100 000 zaočkovaných detí) môže vakcína ovplyvniť dolnú časť čreva dieťaťa a objaví sa u neho opuch brucha, vracanie a pritiahnutie kolien k hrudníku, akoby bolo v bolestiach – niekedy môžu vylučovať krv. Ak sa to stane, mali by ste okamžite kontaktovať svojho lekára.

Je dôležité mať na pamäti, že riziká spojené s ochorením sú oveľa horšie ako zriedkavé vedľajšie účinky vakcíny.

Nakazí sa moje dieťa rotavírusom z očkovania?

Nie. Vírus vo vakcíne je oslabený, takže nespôsobuje celé ochorenie. Vakcína dieťaťu pomáha vybudovať si protilátky, takže pri ďalšom kontakte s vírusom sa nenakazí.

Je možné, že vírus vo vakcíne by mohol prejsť z dieťaťa na osoby v blízkom kontakte cez znečistené plienky počas približne 14 dní. Očkovanie dieťaťa však poskytne ochranu pred rotavírusovým ochorením tým, ktorí sú v kontakte s dieťaťom, a to aj tým, ktorých imunitný systém je oslabený v dôsledku zdravotného stavu alebo liečby, a preváži akékoľvek potenciálne riziko.

Všetci, ktorí sú v úzkom kontakte s nedávno očkovanými deťmi, by mali dodržiavať dobrú osobnú hygienu (ako je umývanie rúk po prebaľovaní dieťaťa).

Meningokokové ochorenie

Meningokokové baktérie spôsobujú dva veľmi závažné typy infekcií: **meningitída** (zápal mozgovej výstelky) a **sepsa** (otrava krvi). Existuje niekoľko rôznych kmeňov meningokokových baktérií, najbežnejším v tejto krajine je MenB. Dojčatám ponúkame vakcínu MenB vo veku 8 a 12 týždňov a znova po prvých narodeninách.

Už niekoľko rokov máme veľmi účinnú vakcínu proti MenC s dobrou absorpciou u batoliat a mladých dospelých a prípady infekcie MenC sú teraz veľmi zriedkavé, takže už nie je potrebné podávať vakcínu obsahujúcu MenC dojčatám. Vaše dieťa dostane vakcínu MenACWY v 11. ročníku v rámci školského očkovacieho programu.

Čo je meningitída?

Meningitída je zápal mozgovej výstelky. To spôsobuje tlak na mozog. Meningitída môže postupovať veľmi rýchlo, spôsobiť závažné príznaky a dokonca viesť k smrti.

Čo je sepsa?

Sepsa (otrava krvi) je závažná, život ohrozujúca infekcia, ktorá sa veľmi rýchlo zhoršuje a riziko úmrtia je vyššie v porovnaní s meningitídou.

Viac informácií o tom, na čo si treba dávať pozor pri meningitíde a sepse, nájdete na strane 18.

Dá sa liečiť meningitída a sepsa?

Áno, ale tieto choroby sa prejavujú veľmi rýchlo a aj s liečbou niektoré deti zostanú s trvalým poškodením a niekoľko zomrie.

Dá sa im zabrániť?

Áno, infekcii MenC sa nám už mnoho rokov veľmi úspešne darí predchádzať. Vakcína, ktorá pomáha chrániť pred ochorením MenB, bola v roku 2015 zavedená do imunizačného programu Severného Írska.

Vakcína MenB

Táto vakcína chráni pred ochorením MenB, najbežnejším typom meningokokového ochorenia. V posledných rokoch sa v Severnom Írsku vyskytlo okolo 50 prípadov meningokokovej infekcie ročne, pričom väčšina z nich bola spôsobená MenB. Najčastejšie sú postihnuté dojčatá a malé deti.

Vaše dieťa by malo dostať vakcínu MenB v 8. a 12. týždni a tesne po prvých narodeninách.

Má táto vakcína vedľajšie účinky?

Niektoré dojčatá:

- majú začervenanie, opuch alebo citlivosť v mieste vpichu injekcie (toto pomaly vymizne samo od seba v priebehu niekoľkých dní);
- sú trochu podráždené a slaboedia;
- majú teplotu (horúčku).

i

Horúčka je pomerne častou reakciou po očkovaní proti MenB. Nie je to niečo, čoho by ste sa mali obávať. Preventívne dojčatá podajte paracetamol po očkovaní proti MenB v 8. a 12. týždni. Viac informácií o tom, ako to urobiť, nájdete na stranách 14–17. **Pred očkovaním prvou MenB vakcínou skontrolujte, že máte doma detský paracetamol.**

Sú dojčatá, ktoré by nemali byť očkované?

Vakcíny by nemali byť podané dojčatám, ktoré mali:

- potvrdenú anafylaktickú reakciu na predchádzajúcu dávku vakcíny (pozri Alergické reakcie na strane 6), alebo
- potvrdenú anafylaktickú reakciu na ktorúkoľvek zložku vakcíny.

Aká účinná je vakcína MenB?

Existuje veľa rôznych kmeňov infekcie MenB, vakcína chráni pred väčšinou (približne trom štvrtinám), ale nie pred všetkými kmeňmi. Výrazne to znižuje pravdepodobnosť, že sa dojča nakazí, ale stále existuje veľmi malá šanca, že by sa mohlo nakaziť, preto je dôležité vedieť, na aké príznaky si treba dávať pozor – pozri stranu 18.

Pneumokoková vakcína (PCV)

Táto vakcína poskytuje ochranu pred jednou z najčastejších príčin meningitídy a tiež pred inými ochoreniami, ako sú závažné infekcie ucha (zápal stredného ucha) a zápal pľúc spôsobených najbežnejšími typmi pneumokokových baktérií. Meningitídu, infekcie uší a zápal pľúc môžu spôsobiť aj iné menej bežné typy pneumokokových baktérií a iné baktérie a vírusy. Táto vakcína nechráni pred týmito inými infekciami.

Vaše dieťa by malo byť očkované proti PCV v 16. týždni a hneď po prvých narodeninách.

Čo je pneumokoková infekcia?

Pneumokoková infekcia je jednou z najčastejších príčin meningitídy, ale spôsobuje aj závažné infekcie ucha (zápal stredného ucha), zápal pľúc a niektoré ďalšie ochorenia.

Vedľajšie účinky PCV

Z každých 10 zaočkovaných dojčiat sa u jedného alebo dvoch môže objaviť opuch, začervenanie alebo citlivosť v mieste vpichu alebo mierna horúčka. Veľmi zriedkavo môže vakcína spôsobiť alergickú reakciu (pozri stranu 6).

Časté otázky

Ako skoro po očkovaní môžem vziať svoje dieťa plávať?

Dojča môžete vziať plávať v akomkoľvek veku, pred alebo po očkovaní. Na rozdiel od všeobecného názoru, dojča nepotrebuje žiadne očkovanie pred plávaním v plavárni.

Existujú nejaké iné spôsoby ako chrániť dojča?

Nemáme dôkazy o inej efektívnej ochrane dieťaťa. Homeopatické lieky boli vyskúšané ako ďalší spôsob ochrany pred čiernym kašľom, ale nefungujú. Rada Fakulty homeopatie (registrovaná organizácia pre lekárov kvalifikovaných v homeopatii) odporúča rodičom, aby dali deti zaočkovať štandardnými vakcínami.

Nepreťažím imunitný systém môjho dieťaťa súčasné podávanie viacerých vakcín?

Nie. Od narodenia imunitný systém chráni deti pred baktériami, ktoré ich obklopujú. Bez tejto ochrany by sa dočatá nedokázali vyrovať s desiatkami tisíc baktérií a vírusov, ktoré pokrývajú ich pokožku, nos, hrdlo a črevá. Táto ochrana pretrváva po celý život.

Teoreticky by dieťa mohlo účinne reagovať na približne 10 000 vakcín naraz. Imunitný systém dieťaťa sa teda dokáže ľahko vyrovať s počtom vakcín podaných v rámci bežného očkovacieho harmonogramu.

Neodporúča sa podávať vakcíny samostatne. Súčasný očkovací plán je navrhnutý tak, aby vášmu dieťaťu poskytol najlepšiu ochranu pred chorobami v konkrétnom veku, keď môže byť ohrozené. Oddelené očkovanie môže vaše dieťa vystaviť riziku a v porovnaní s podaním viacerých vakcín naraz neprináša žiadny úžitok z hľadiska stresu alebo bezpečnosti.

Moje dieťa sa narodilo predčasne. Kedy by predčasne narodené deti mali mať prvé očkovanie?

Predčasne narodené deti sú vo väčšom ohrození z nákazy. Mali by byť zaočkované podľa očkovacieho harmonogramu od 8. týždňa po narodení, v nezávislosti od toho, ako predčasne sa narodili.

Znepokojuje ma, že moje dieťa bude po injekcii plakať.

Vaše dieťa môže chvíľu plakať, ale obvykle sa dieťa v náručí o chvíľu upokojí.

Obávam sa, že moje dieťa môže mať alergiu. Môže byť očkované?

Áno Astma, ekzém, senná nádcha, potravinové intolerancie a alergie nebránia vášmu dieťaťu dostať akúkoľvek vakcínu v rámci očkovacieho programu pre deti. Ak máte akékoľvek otázky, obráťte sa na svojho lekára, zdravotnú sestru alebo terénneho zdravotného pracovníka.

Existujú nejaké dôvody, pre ktoré by som dieťa nemal/a dať očkovať?

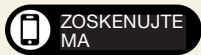
Je veľmi málo dôvodov, pre ktoré by deti nemali byť očkované. Mali by ste informovať svojho lekára, zdravotnú sestru alebo terénneho zdravotného pracovníka, ak vaše dieťa:

- má v deň očkovania veľmi vysokú teplotu alebo horúčku, vracia alebo má hnačku;
- malo zlú reakciu na akékoľvek očkovanie;
- má silnú alergiu na čokoľvek;
- má poruchu zrážanlivosti krvi;
- malo kŕče alebo záchvaty;
- podstúpilo alebo v súčasnosti podstupuje liečbu rakoviny;
- má akékoľvek ochorenie, ktoré ovplyvňuje imunitný systém (napríklad leukémiu, HIV alebo AIDS);
- užíva akékoľvek lieky, ktoré ovplyvňujú imunitný systém (napríklad vysoké dávky steroidov alebo liečbu po transplantácii orgánov alebo pri rakovine);
- má iné vážne ochorenie.

To nemusí nevyhnutne znamenať, že dieťa nemôže byť zaočkované, ale pomáha to lekárovi alebo zdravotnej sestre rozhodnúť, ktoré očkovania sú pre dieťa najlepšie a či vám potrebujú poskytnúť nejaké ďalšie rady. Rodinná anamnéza ochorenia nikdy nie je dôvodom na to, aby dieťa nebolo očkované.

Prečo sa očkovací program z času na čas mení?

Očkovacie programy sa pravidelne prehodnocujú, aby sa zabezpečilo, že všetkým deťom ponúkame najlepšiu ochranu pred chorobami, ktorým sa dá predísť. Keď sú k dispozícii nové vakcíny alebo výskum ukáže, že podávanie existujúcich vakcín v inom čase zlepšuje ochranu, program sa zmení.

Rodičia a opatrovníci môžu nahlásiť vedľajšie účinky vakcín a liekov prostredníctvom schémy Žltej karty.

Chodte na mhra.yellowcard.gov.uk alebo zavolajte na linku Žltej karty na čísle **0800 731 6789**. Môžete tiež použiť QR kód alebo si stiahnuť aplikáciu Žltá karta.

Ako môžem zabrániť vysokej teplote po očkovaní proti MenB?

Niektoré deti môžu mať po očkovaní zvýšenú teplotu alebo horúčku (nad 37,5 °C). Toto je častejšie po očkovaní MenB. Aby sa tomu predišlo, odporúčame, aby deti dostali tri dávky dojčenského paracetamolu po každej z MenB vakcín vo veku 8 a 12 týždňov. Podávanie paracetamolu zníži riziko horúčky, podráždenosti a celkového nepohodlia (vrátane bolesti v mieste vpichu) po očkovaní MenB. **Je dôležité, aby ste si doma zabezpečili paracetamol pre dojčatá ešte predtým, ako dieťa dostane prvú vakcínu.** Ak má dieťa po očkovaní v 16. týždni horúčku, môžete mu podať paracetamol.

Kde môžem dostať paracetamol pre dojčatá?

Tekutý paracetamol je veľmi ľahko dostupný v lekárňach a supermarketoch. Môžete si kúpiť značku supermarketu (zvyčajne lacnejšiu) alebo značku ako Calpol®. Nezáleží na tom, ktorú značku si vyberiete, ale je dôležité, aby ste sa uistili, že pre vaše dieťa dostanete správnu dávku (pre deti v 8. a 12. týždni je to 120 mg/5 ml).

Kedy mám dieťaťu podať paracetamol?

Prvú dávku by ste mali podať v čase očkovania alebo čo najskôr po ňom. Potom podajte druhú dávku 4 až 6 hodín po prvej dávke a tretiu dávku štyri až šesť hodín po druhej. Nepodávajte prvú dávku pred návštevou očkovacieho oddelenia, pretože zdravotná sestra bude musieť najprv skontrolovať, či dieťa nemá príznaky existujúcej infekcie, čo môže byť niekedy dôvodom na odloženie očkovania.

Koľko by som mal/a dať?

Každá dávka je 2,5 ml. Fľaša, ktorú si kúpite, by mala mať striekačku, alebo lyžičku na správne odmeranie dávky (pozri nižšie).

Dávkovanie a načasovanie použitia suspenzie paracetamolu pre dojčatá po očkovaní vo veku 8 a 12 týždňov

Vek dieťaťa	Dávka 1	Dávka 2	Dávka 3
8 týždňov	Jedna dávka (2,5 ml) počas očkovania alebo čo najskôr po očkovaní	Jedna dávka (2,5 ml) 4 až 6 hodín po prvej dávke	Jedna dávka (2,5 ml) 4 až 6 hodín po druhej dávke
12 týždňov	Jedna dávka (2,5 ml) počas očkovania alebo čo najskôr po očkovaní	Jedna dávka (2,5 ml) 4 až 6 hodín po prvej dávke	Jedna dávka (2,5 ml) 4 až 6 hodín po druhej dávke

Poznámka: U predčasne narodených detí dávku vypočítajte podľa hmotnosti dieťaťa v čase očkovania.

Je dôležité, aby dieťa po každom z prvých dvoch očkovaní proti MenB dostalo odporúčané tri dávky paracetamolu, aby sa znížilo riziko horúčky.

Ak dieťa vyplúje viac ako polovicu paracetamolu v priebehu niekoľkých minút po jeho podaní, môžete mu okamžite podať rovnaké množstvo paracetamolu.

Je bezpečné podávať paracetamol takému malému dieťaťu?

Áno, paracetamol sa môže bezpečne podávať 8-týždňovým deťom. Odborníci* uviedli, že po očkovaní v 8. týždni je bezpečné podávať paracetamol počas 48 hodín (s odstupom aspoň štyroch hodín medzi dávkami a nie viac ako štyri dávky denne).

Je to preto, že je oveľa pravdepodobnejšie, že akákoľvek mierna horúčka v tomto období po očkovaní bola spôsobená očkovaním a nie infekciou a paracetamol dieťaťu pomôže cítiť sa lepšie. Niektoré staršie balenia paracetamolu môžu obsahovať odlišné pokyny, ale novšie balenia boli aktualizované o tieto pokyny, ktoré by sa mali dodržiavať.

*Odborné poradenstvo Spoločného výboru pre očkovanie a imunizáciu a Výboru pre humánne lieky.

Čo ak má dieťa horúčku aj po troch dávkach paracetamolu?

Niektoré deti môžu mať po očkovaní horúčku, a to aj po užití paracetamolu. Ak má dieťa horúčku po prvých troch dávkach paracetamolu, ale inak je v poriadku, môžete v podávaní paracetamolu pokračovať do 48 hodín po očkovaní. Medzi jednotlivými dávkami by ste mali vždy nechať odstup aspoň štyri hodiny a nikdy nepodávať viac ako štyri dávky denne. Dieťa by na sebe nemalo mať príliš veľa vrstiev oblečenia alebo prikrývok a dávajte mu dostatok tekutín.

Ak máte kedykoľvek obavy o dieťa, dôverujte svojim inštinktom a poraďte sa so svojim lekárom.

Ak má vaše dieťa 48 hodín po očkovaní horúčku alebo sa obávate, že sa necíti dobre, mali by ste sa poradiť so svojim lekárom.

Rozpoznanie a liečba horúčky

Ak je tvár dieťaťa na dotyk horúca, lesklá alebo začervenaná, môže mať horúčku. Teplotu môžete skontrolovať teplomerom (horúčka je nad 37,5°C).

Horúčky sú u dojčiat a detí pomerne bežné. Často sa u nich vyskytujú infekcie. Horúčka môže občas spôsobiť u dieťaťa záchvat. Môže to spôsobiť akákoľvek horúčka, či už je spôsobená infekciou alebo očkovaním. Preto je dôležité vedieť, čo robiť, ak má vaše dieťa horúčku. Pamätajte, že horúčky sú s väčšou pravdepodobnosťou spôsobené chorobami ako očkovaním.

Ako znížiť horúčku

1. Uistite sa, že dieťa:

- nemá na sebe príliš veľa vrstiev oblečenia alebo prikrývok;
- je v miestnosti, kde nie je príliš teplo (nemala by byť ani studená, len príjemne chladná – okolo 16 – 20°C).

2. Dávajte mu dostatok tekutín.

3. Podajte dojčenský paracetamol (požiadajte o nesladený). Ak vaše dieťa dostalo vakcínu MenB ako súčasť očkovania v 8. a 12. týždni, odporúča sa podať dieťaťu tri dávky paracetamolu v 4 až 6 hodinových intervaloch, aj keď sa u neho nevyskytla horúčka (pozri strany 14–17). Ak má dieťa po 16. týždni očkovania horúčku, môžete mu podať paracetamol.

Pamätajte, že nikdy nepodávame lieky, ktoré obsahujú aspirín deťom, ktoré sú mladšie ako 16 rokov.

Okamžite zavolajte lekárovi, ak dieťa:

- má veľmi vysokú teplotu (39 °C alebo vyššiu);
- má záchvat.

Ak má dieťa záchvat, položte ho na bok na bezpečné miesto, pretože jeho telo sa môže mykať alebo šklbať.

Rozpoznanie meningitídy a sepsy

Vakcíny proti MenB a pneumokokom (PCV) chránia pred rôznymi typmi meningitídy a sepsy (otravy krvi). Existujú aj iné typy, pre ktoré neexistujú žiadne vakcíny, takže je dôležité stále sledovať príznaky.

Meningitída môže spôsobiť opuch mozgovej sliznice. Tie isté baktérie môžu tiež spôsobiť otravu krvi (sepsu). Dieťa s meningitídou alebo sepsou môže v priebehu niekoľkých hodín vážne ochorieť. Ak nie sú liečené, obe choroby môžu byť smrteľné. Skoré príznaky meningitídy sú mierne a podobné tým, ktoré sa vyskytujú pri prechladnutí a chrípke, ako je zvýšená teplota (37,5 °C a viac), podráždenosť, vracanie a odmietanie jedla. Niektoré dôležité znaky, na ktoré si treba dať pozor, sú však uvedené nižšie.

U dojčiat, hlavné príznaky meningitídy môžu zahŕňať:

- vysoký, stonajúci plač;
- podráždenosť pri zdvihnutí;
- vypuklá fontanela (mäkké miesto na hlave);
- ospalosť a slabé reakcie – ťažkosti s prebudením;
- ochabnutosť a apatia alebo stuhnutosť s trhavými pohybmi;
- odmietanie kŕmenia, vracanie;
- bledá, škvrnitá alebo modrá pokožka;
- kŕče alebo záchvaty;
- horúčka;

a hlavné príznaky **sepsy** môžu zahŕňať:

- rýchle alebo nezvyčajné dýchanie;
- bledá, škvrnitá alebo modrá pokožka;
- horúčka so studenými rukami a nohami;
- triaška;
- vracanie, odmietanie jedla;
- červené alebo fialové škvrny, ktoré pod tlakom nevyblednú (vykonajte test s pohárom, ktorý je vysvetlený nižšie);
- bolesť alebo podráždenosť spôsobená bolesťami svalov alebo silnou bolesťou končatín alebo kĺbov;
- ochabnuté telo;
- silná ospalosť.

Je dôležité mať na pamäti, že nie u každého sa objavia všetky uvedené príznaky. Ak sa u jednotlivca objavia niektoré z uvedených príznakov, najmä červené alebo fialové škvrny, okamžite vyhľadajte lekársku pomoc. Ak sa vám nepodarí spojiť so svojím lekárom alebo máte po poradenstve stále obavy, dôverujte svojim inštinktom a vezmite dieťa na pohotovosť do najbližšej nemocnice.

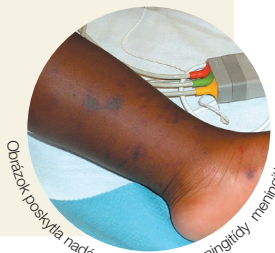
i

Ak pevne pritlačíte sklenený pohár na septickú vyrážku, vyrážka nezmizne. Vyrážku bude vidieť cez sklo. Ak sa to stane, okamžite vyhľadajte lekársku pomoc.

Vyrážka môže byť ťažšie viditeľná na čiernej alebo hnedej pokožke. Skontrolujte bledšie oblasti, ako sú dlane alebo chodidlá, podnebie, brucho, očné bielka alebo vnútro očných viečok.

Obrázok poskytnutý Meningitída teraz meningitisnow.org

Obrázok poskytnutý nadácia na výskum meningitídy meningitis.org

Kde môžem získať viac informácií o meningitíde?

Nadácia pre výskum meningitídy a Meningitída teraz poskytujú informácie o meningitíde.

Zavolajte na bezplatnú linku pomoci Meningitis Now na číslo 0808 80 10 388 (9:00 – 17:00 od pondelka do piatku) alebo navštívte webovú stránku www.meningitisnow.org

Zavolajte na bezplatnú linku pomoci Nadácie pre výskum meningitídy na číslo 080 8800 3344 (9:00 – 17:00 od pondelka do piatku) alebo navštívte webovú stránku www.meningitis.org

Môžete sa tiež obrátiť na svojho lekára, zdravotnú sestru alebo terénneho zdravotného pracovníka.

Vakcíny podávané deťom hneď po prvých narodeninách

Očkovanie detí hneď po prvých narodeninách

Informácie o nasledujúcich vakcínach sú uvedené v letáku *Očkovanie dojčiat hneď po prvých narodeninách*. Tento leták vám bude zaslaný krátko pred plánovaným očkovaním dieťaťa alebo si ho pozrite na webovej stránke pha.site/vaccinations alebo sa neváhajte opýtať terénneho zdravotného pracovníka.

Vakcína MMRV

MMRV chráni vaše dieťa pred osýpkami (M), mumpsom (M), rubeolou (R; nemeckými osýpkami) a ovčímí kiahňami (V; ovčímí kiahňami).

Vaše dieťa by malo byť zaočkované vakcínou MMRV hneď po prvých narodeninách.

Vaše dieťa dostane druhú dávku MMRV v 18. mesiaci.

Pneumokoková vakcína

Táto vakcína už bola opísaná na strane 11 a vaše dieťa potrebuje dve dávky.

Vaše dieťa dostane poslednú dávku pneumokokovej vakcíny hneď po prvých narodeninách.

Vakcína MenB

Táto vakcína už bola opísaná na strane 10 a vaše dieťa potrebuje tri dávky.

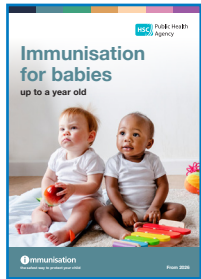
Vaše dieťa dostane poslednú dávku vakcíny MenB hneď po svojich prvých narodeninách.

Očkovací harmonogram pre deti

i Tento harmonogram sa bude mierne líšiť pre deti narodené pred 31. decembrom 2024. Naskenujte QR kód alebo navštívte nidirect.gov.uk/childhood-immunisation pre viac informácií.

Očkovanie pre deti do jedného roka

8 týždňov

6 v 1

Rotavírus

MenB

12 týždňov

6 v 1

Rotavírus

MenB

16 týždňov

6 v 1

Pneumokoková vakcína

Očkovanie detí vo veku 18 mesiacov

18 mesiacov

6 v 1

MMRV

1 rok
(hneď po prvých narodeninách)

MMRV

MenB

Pneumokoková vakcína

Očkovanie detí hneď po prvých narodeninách

Chrňte dieťa pred chrípkou. Očkovanie pre batoľa alebo dieťa predškolského veku

2+ roky

Očkovanie proti chrípke pre deti (ročne)

Očkovanie detí predškolského veku vo veku troch rokov a štyroch mesiacov

3 roky a 4 mesiace

4 v 1

6 v 1

chráni pred záškrtom, tetanom, čiernym kašľom, detskou obrnou, Hib a hepatitídou B

4 v 1

chráni pred záškrtom, tetanom, čiernym kašľom a detskou obrnou

i Ak dieťa vynechalo niektorú z týchto vakcín, poraďte sa so svojím lekárom, zdravotnou sestrou alebo terénnym zdravotným pracovníkom. Ďalšie informácie o očkovaní nájdete na pha.site/vaccinations

Ak chcete získať ďalšie informácie o očkovaní, navštívte

pha.site/vaccinations

alebo

www.nidirect.gov.uk/childhood-immunisation

Public Health Agency
12-22 Linenhall Street, Belfast BT2 8BS.
Tel: 0300 555 0114 (local rate).
www.publichealth.hscni.net

Find us on:

Táto publikácia je adaptáciou informácií pôvodne vypracovaných Agentúrou pre zdravotnú bezpečnosť v Spojenom kráľovstve a používa sa na základe licencie Open Government Licence v 3.0.